

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Kleuterschool - Ter Leie te GENT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	21063
Instelling	Gemeentelijke Kleuterschool - Ter Leie
Directeur	Patrick D'HAENENS
Adres	Gordunakaai 58 - 9000 GENT
Telefoon	09-222.78.96
E-mail	terleie@gent.be
Website	www.terleie.debollekens.gent.be
Bestuur van de instelling	Stad Gent - Dep. Onderwijs en Opvoeding
Adres	Keizer Karelstraat 1 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	Nexus Gandae
Adres	Neermeerskaai 2 - 9000 GENT
CLB	Interstedelijk CLB Gent
Adres	Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	01-12-2014; 02-12-2014; 03-12-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03-12-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	17-12-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marc BOONE
Teamleden	Bart DE BIE, Patrick DURIEUX

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie	8
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	12
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	14
4.2 Leerbegeleiding	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
6.1 Wat doet de school goed?.....	20
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	21
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	21

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de stedelijke kleuterschool gelegen in een groene rand van Gent. De school bestaat uit drie dicht bij elkaar gelegen vestigingsplaatsen die samen momenteel zo'n 330 kleuters tellen. De derde vestigingsplaats (Neermeerskaai) is opgericht als gevolg van plaatsgebrek sedert september 2011 en telt twee kleuterklassen. Op middellange termijn ligt het in de bedoeling deze vestigingsplaats over te brengen naar de tweede vestigingsplaats (Jubileumlaan), zodat de school als voorheen weer uit twee vestigingsplaatsen zal bestaan. Er zijn samenwerkingsinitiatieven tussen de kleuterschool en de vlakbij gelegen 'Bollekens lagere school', maar er leven evenzeer spanningen in verband met de leerresultaten. De directeur heeft een ruime ervaring opgebouwd in zijn functie. Hij laat zich bijstaan door onder meer twee beleidsondersteuners die niet alleen verantwoordelijkheden maar ook bevoegdheden toegewezen kregen. In de omgeving zijn nog scholen van het eigen en van andere netten. Sedert de vorige schooldoorlichting van mei 2007 is er een opmerkelijke verjonging van het lerarenkorps en zijn nieuwe functies gecreëerd. Een beperkt aantal teamleden werkt deeltijds. De schoolpopulatie bestaat uit een toenemend aantal nationaliteiten en ongeveer de helft van de kleuters hanteert niet het Nederlands als thuistaal. Het aantal kinderen met specifieke noden neemt toe. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met de specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 25 november 2014 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. Ze ging de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands en voor wiskundige initiatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en van de deskundigheidsbevordering van de teamleden evenals naar aspecten van het algemeen beleid. Tenslotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit het schoolteam over weinig valide en betrouwbare outputgegevens beschikt voor **Nederlands** en **wiskundige initiatie**, waardoor vooral het onderwijsaanbod doorslaggevend is om de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen. Het schoolteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na. Het hanteert hiervoor een bewakingsinstrument dat echter nog een zeer verscheiden invulling krijgt. De kleuters worden expliciet betrokken bij de klaswerking en ze krijgen levensechte leerkanalen zowel klasintern als -extern. Er is voldoende materiaal voorzien voor een kwalitatieve aanpak. Enkele deelvaardigheden van Nederlands en wiskundige initiatie worden geobserveerd en geregistreerd. We stellen vast dat deze onvoldoende genuanceerd en op elkaar afgestemd zijn om maximaal de beoogde streefdoelen te bereiken. Het gebruik van de planningsdocumenten als werkinstrument, sturen in mindere mate de praktijk aan. Er zijn initiële aanzetten voor verticale samenhang. Begrippenlijsten en themagebonden streefwoordenschat zijn aanwezig. Deze zijn doorgaans niet expliciet afgesproken en ze worden niet steeds intentioneel nagestreefd. Een harmonische samenhang wordt beoogd. De leerkrachten hanteren hiervoor geen bewakingsstrategie onder de vorm van bijvoorbeeld een oplijsting van (alle) mogelijke activiteiten per leergebied. Genormeerde tests worden niet systematisch bij alle kleuters afgenomen. Kansen om op basis daarvan het didactisch handelen -waar nodig- bij te sturen en om de zelfevaluatie van de onderwijsgevers vorm te geven, worden weinig benut. De school voorziet een ruim pakket aan lestijden voor de ondersteuning van taalarme en/of zorgkinderen. De inzet van de zorgleraren rendeert niet altijd maximaal.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat voor de **leerbegeleiding** een verworven visie aanwezig is, gerelateerd aan een zorgcontinuüm. Op basis van het zorgcontinuüm kent elke betrokkene zijn taak voor een maximaal cumulatief effect. De school besteedt veel lestijden aan de zorgondersteuning inzonderheid voor kleuters die de Nederlandse taal amper of niet beheersen. Ondanks de degelijke en transparante strategie, stelt de inspectie vast dat de belangrijkste fase -met name de acties op de werkvloer- voor verbetering vatbaar is: de daadwerkelijke inschakeling van de zorgleerkrachten, gerichte differentiatie binnen de gemengde leefgroepen, tijdig en frequente interventies

voor kleuters met specifieke behoeften. Leerkrachten reiken voorbeelden aan van initiatieven die tegemoet komen aan individuele en klasproblemen. Binnen het handelingsgericht werken met zorgbehoevende kleuters, missen de zorgverbredende interventies op de werkvloer een zekere systematiek.

De **deskundigheidsbevordering** betekent een sterk punt binnen deze school. De directie stimuleert de permanente professionalisering en bij de teamleden is dit tot een evidentie uitgegroeid. Er is een goede combinatie van nascholing voor het hele team, voor deelgroepen en voor individuele leerkrachten. Interne expertise wordt deels aangewend, individuele talenten worden nog niet steeds breed ingezet om draagkracht te krijgen op schoolniveau. De school beschikt ook over (recente) naslagwerken om tegemoet te komen aan de evoluerende kindinstroom en innovatieve evoluties in onderwijs. We kunnen gewagen van een aanwezige nascholingscultuur binnen deze school.

Het onderzoek van het **algemeen beleid** toont aan dat het management voldoet aan de actuele verwachtingen van goed leiderschap. Dit wordt gevoed vanuit een participatief schoolbeleid dat resulteert in een democratische besluitvorming en die het welbevinden van de teamleden hoog houdt. De directeur kan vertrouwen op ervaren beleidsondersteuners en zorgcoördinatoren die het beleid mee uitzetten en de onderwijspraktijk mee aansturen. Hij kan rekenen op een (vernieuwd) team dat overwegend geëngageerd en bezielde de opdracht uitvoert. De voedingsbodem voor deze coherente groepsdynamiek zijn onder meer de goed liggende relaties onder de teamleden en met de directeur. Hij wordt gewaardeerd om zijn humane omgang en de voeling met wat leeft bij de teamleden, ouders en kleuters. Hij ziet zijn taak eerder als coach dan als controleur, al gaat hij deze laatste niet uit de weg waar dat nodig blijkt. Via formele en informele kanalen houdt hij zicht op wat reilt en zeilt in de school om zodoende het groeiproces van de school te poneren en kracht bij te zetten.

Het onderzoek naar de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** van de leer- en werkomgeving wijst uit dat dit beleid voldoet. Het stimuleert het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. Van enkele aandachtspunten zoals vermeld in dit verslag kan werk gemaakt worden. Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en de overige regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert.

De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies** voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'. De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies** voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en voor de overige erkenningsvoorwaarden.

De inspectie vertrouwt erop dat de school haar aandachtspunten zoals opgenomen in dit verslag zelfstandig wegwerkt en wenst het team daarbij alle succes, ten bate van de school en van de kleuters!

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wiskundige initiatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De school streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van Nederlands na. Het aanbod voor receptief taalbegrip en productief taalgebruik is quasi permanent aan de orde via diverse werkvormen. Begrippenlijsten zijn aanwezig. De klas- en hoekeninrichting zijn kindvriendelijk uitgebouwd en stimuleren de communicatie tussen de kleuters. Er is voldoende materiaalaanbod voor individueel en voor klassikaal gebruik. De evaluatie gebeurt overwegend procesmatig voor deelvaardigheden. De begeleiding voor de kleuters is structureel uitgewerkt.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie worden in voldoende mate nagestreefd. De wiskundige activiteiten worden overwegend geïntegreerd aangeboden in het geheel van activiteiten binnen een thema. De kleuters krijgen voldoende kansen om door actieve werkvormen, zelfstandig en ontdekkend te handelen hun initieel wiskundig denkproces te ontwikkelen en te verwoorden. Ontwikkelingsmateriaal is in voldoende mate voorhanden. De evaluatie gebeurt procesmatig en voor een aantal deelvaardigheden.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Vanuit de visie op het ervaringsgericht onderwijs (EGO) bepalen de kleuters de themakeuze en het leeraanbod in sterke mate mee onder meer via een themaronde. De inbreng van de kinderen evolueert naargelang de leeftijd en de verwachtingen van de leerkrachten. De kleuteronderwijzers baseren hun eigen inbreng op de opgedane ervaring, enkele bronnenboeken, het internet en deels via collegiaal overleg. De leerplannen sturen het opvoedings- en onderwijsaanbod deels aan via een netgebonden digitaal doelenboek dat afgestemd is op de leerplannen. De leerkrachten passen de leerplannen op een erg wisselende wijze toe. De meesten hanteren de doelen en inhouden eerder als verantwoording dan als richtsnoer en leidraad voor het kleuteraanbod.

Planningsdocumenten zijn in beperkte mate aanwezig. Een jaarplanning is er niet, hooguit een oplijsting van -weinig pedocentrisch geformuleerde- thema's, naarmate deze in de loop van het schooljaar aan bod komen. De thema's volgen overwegend de jaarkring en worden aangevuld met onderwerpen die vooral in de traditionele sfeer liggen. Sommige leerkrachten slagen erin meer creatieve en originele thema's met hun kleuters uit te werken, zoals onderwaterwereld, zintuigen, slangen, ... Heel wat onderwerpen zijn repetitief en er leven weinig formele afspraken voor variatie en gradatie over de groepen heen.

De themaplanning krijgt overwegend vorm via een 'brainstorm' vanuit de kleuters en de leerkracht -al dan niet weergegeven in een mindmap. Doordat het registratiedocument geen structuur bevat met weergave van leergebieden en persoonlijkheidsaspecten, komt een harmonisch aanbod in het gedrang. De planning verschaalt geregeld tot een oplijsting van (thema)begrippen. Een vaste

weekplanning vermeldt een aantal weerkerende rituelen evenals enkele vaag omschreven werkmomenten en activiteiten die soms refereren aan een of ander leergebied. De dagplanning is afhankelijk van de individuele leerkrachtvisie en -stijl. De meeste leerkrachten vullen deze achteraf in, zo ook de meeste zorgleerkrachten. Inhoudelijk varieert ze van activiteitenvermelding gekoppeld aan enkele dominante doelen tot een ellenlange oplistings per activiteit van doelen uit het genoemde doelenboek. We stellen vast dat elke leerkracht hierbij rekening houdt met de leerplandoelen maar deze in sterk wisselende mate intentioneel nastreeft. Overigens beperkt het 'toepassen' van de leerplannen zich tot het inhoudelijk aanbod. In de dagplanning lezen we weinig of geen operationele activiteitendoelen, differentiatievormen en (zelf)reflectie op klas- en kindniveau. Bij enkele leerkrachten wordt melding gemaakt van de begeleide en de keuzegroepen.

De onderwijsgevendenden stemmen hun werking en hun aanbod af op de interesse en het aanbod vanuit de kinderen. Hoewel kleuters niet kunnen overzien wat ze behoeven voor een maximale en veelzijdige ontplooiing, is de inbreng van sommige kleuteronderwijzers eerder beperkt. Er is de afspraak om zo mogelijk elk leergebied binnen elk thema aan bod te laten komen. De klasleerkrachten beschikken niet over een overzichtelijke oplistings van mogelijke taal- en wiskundeactiviteiten, wat een breed en gevarieerd aanbod van inhouden en activiteiten bemoeilijkt. Wel verwoorden de kleuteronderwijzers voorbeelden van gerichte aandacht voor de verschillende domeinen van Nederlands evenals voor de aspecten 'getallen, meten en meetkunde' binnen wiskundige initiatie. De leerkrachten beschikken over enkele algemene begrippenlijsten die meer informatief gehanteerd worden dan als een bewust streefdoel. De themagebonden woordenschat beperkt zich bij sommige leerkrachten bijna uitsluitend tot zelfstandige naamwoorden. De selectie van themagebonden woordenschat vertoont weinig gradatie. Er is in een aantal klassen een beeldmap in gebruik waarbij de school- en vooral de themataal visueel wordt voorgesteld. Verticale opbouw treffen we summier aan in het 'draaiboek' waarover elke klastitularis beschikt, bijvoorbeeld in verband met kleuren, picto's en kalenders. Horizontale samenhang waarbij inhouden van verschillende leergebieden en persoonlijkheidsaspecten op elkaar betrokken zijn, is eigen aan een thematische werking en is een geïmplementeerde aanpak binnen deze school.

Voor levensechte ervaringen organiseert men geregeld buitenschoolse activiteiten. Zo gaan de kleuters vaak op uitstap in de nabije en de verderaf gelegen omgeving om doorleefde waarnemingen en inzichten te verwerven en te verwerken. Ze stimuleren de taalverrijking en voeden de opbouw van onder meer initieel wiskundige inzichten: een winterwandeling, de dierenwinkel, de kinderboerderij, het Leen, Sea-life, ...

Voor Nederlands wordt de receptieve en productieve taalontwikkeling gevoed door de diverse praatrondes, een boekenhoek met door het schooljaar heen een aanbod van diverse boekensoorten, een thema gebonden boekenaanbod, de poppenkast, de verteltas voor de jarigen, toneelbewoning en museumbezoek, activiteiten tijdens de boekenweek, voorleesinitiatieven, poëzie in de vertelhut, ruilbeurs tussen ouders om het voorlezen te stimuleren, enz. De veelheid en diversiteit aan activiteiten en werkvormen zorgen voor de nodige aandacht voor de verschillende domeinen binnen Nederlands. Aan leesinitiatie wordt aandacht geschonken via onder meer vrije tekstenschriften, beeldlezen, auditieve en visuele lees- en schrijfvaardigheden, symboolbewustzijn, enz.

Klasintern kunnen de kleuters ervaringen opdoen omtrent wiskundige initiatie via een (individuele of klassikale) groeilijn, het inpakken van geschenken, het meten met natuurlijke maateenheden, overgieten in de zand- en watertafel, ... Wiskundige initiatie komt overwegend geïntegreerd aan bod, sommige leerkrachten plannen dit leergebied op gezette tijden doorheen de schoolweek.

Er wordt al eens een thema uitgewerkt rond 'kleuren' of 'cijfers' dat respectievelijk de taalontwikkeling en de wiskundige basisinzichten tegemoet komt. Zoals in het verslag van de vorige schooldoorlichting reeds is vermeld, anticiperen sommige leerkrachten door leerinhouden na te streven die aangewezen zijn voor een hogere leeftijdscategorie of voor het eerste leerjaar van de lagere school, bijvoorbeeld bij het lezen van letters of het voorstellen van hoeveelheden. De lettertekens en de getalbeelden die kinderen onder ogen krijgen, sporen met deze van de lagere school.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leerkrachten laten zich positief uit over van het aanwezige ondersteunend materiaal. De school voorziet in de nodige financiële middelen voor de aanschaf van didactische middelen wanneer leerkrachten dit kunnen verantwoorden, bijvoorbeeld voor klassikaal of individueel gebruik, of ter gelegenheid van vieringen. De klassen zijn over het algemeen rijk gestoffeerd en kindvriendelijk ingericht. In sommige klassen kan het materiaal beter gestructureerd en/of meer ordelijk worden aangeboden of opgeborgen, zoals in het vorig doorlichtingsverslag ook reeds werd aangegeven. Klasleerkrachten reiken voorbeelden aan van zelf aangemaakte hulpmiddelen naast materiaal uit de handel. De meeste lokalen zijn ruim tot zeer ruim bemeten en beschikken over voldoende (actuele) uitrusting. De aanwezigheid van speelwerkhoeven is in elke klas vaststelbaar. Sommige materialen zoals de zandtafel en de poppenkast zijn niet steeds gebruiksklaar. De inrichting van de boekenhoek is sterk leerkracht afhankelijk. Het aanbod wordt deels of overwegend afgestemd op het actuele thema. Naast de klassieke prenten en informatieve boeken treffen we ook zelfgemaakte boeken, fotoalbums, groeiboeken,... aan. In minder mate zijn groeiboeken, puzzelboeken, uitklapboeken, lappenboeken, ... aanwezig. De inrichting komt tegemoet aan de leef- en belevingswereld van de kleuters. Er is voldoende didactisch materiaal aanwezig om de wiskundige en de taalontwikkeling effectief te stimuleren. Een materiaalinventaris is aanwezig.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Sommige klasleerkrachten hebben niet de cultuur om concreet observeerbare activiteitendoelen te formuleren en na te streven. Dat belemmert de evaluatie van het activiteiten aanbod. Overigens is deze niet afgestemd op de beoogde leerplandoelen. Evaluatie zien de leerkrachten als een permanente opdracht die aan de kleuters onmiddellijke feedback verschaft. De waarderingsronde, het verwoordingsproces, het etaleren, ... zijn gebruikelijke zachte evaluatievormen. Elke leerkracht houdt op een eigen manier overzichten bij van deelvaardigheden zoals wiskundige begrippen, kleurenkennis, pengreep, puzzelvorderingen, een kindtekening, ... Deze worden met een eigen score geregistreerd en al dan niet kort becommentarieerd. Het gebruik van speelwerkbladen volgt overwegend de voortschrijdende ontwikkeling van de kleuters. Ze worden hoofdzakelijk of uitsluitend toegepast bij de oudste kleuters en aan het einde van een thema. Twee speelwerkbladen is naar verluidt per thema is een gebruikelijk gemiddelde in de bovenbouwklassen. Kindreflecties, bijvoorbeeld aan het eind van een thema komen regelmatig voor. Kleuters kunnen dan een aantal ervaringen verwoorden. Aan het einde van het schooljaar maken de klasleerkrachten een vorm van synthese aan in verband met de verworven kennis, inzichten,

vaardigheden en houdingen om desgevallend de ouders te informeren en/of in overleg te komen met de leerkracht van het volgende schooljaar.

De school heeft weinig aandacht voor het meten van de effecten van haar onderwijs over langere termijn. Ze heeft een globaal en partieel zicht op de resultaten van outcomes. Het rendement bij de aanvang van het eerste leerjaar is voor optimalisering vatbaar. De betrokken kleuteronderwijzers laten zich in wisselende bewoording uit over deze vaststelling. De resultaten liggen volgens sommigen in de lijn van de verwachting en volgens anderen zijn die toch benedenmaats. Verbeteracties op basis van reflectie op de individuele visie en aanpak of op schoolniveau, kunnen de leereffecten opvoeren. Mutueel overleg tussen de kleuter- en de aanpalende lagere school waar de meeste kleuters hun schoolloopbaan verder zetten, wordt in de toekomst meer intens georganiseerd.

Het gebruik van genormeerde tests wordt enkel gebruikt bij de oudste kleuters die mogelijk risicogedrag vertonen. Het leerkrachtenteam ziet een dergelijke evaluatie hoofdzakelijk om de kleuters te evalueren. Ze staan nog weinig stil bij de mogelijkheden die een dergelijke evaluatie biedt om het eigen onderwijsgedrag in vraag te stellen en bij te sturen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Via overleg en het huidig gehanteerde kleutervolgsysteem verwerven de kleuteronderwijzers enigszins zicht op het beheersingsniveau van Nederlands en wiskundige initiatie bij de aanvang van het schooljaar. Uit dagelijkse observaties en klasoverzichten voor deelvaardigheden detecteren de klasleraren kinderen die extra hulp behoeven. Ambulante leerkrachten hebben als taak zorgverbredend te werken met kleuters wiens ontwikkeling anders verloopt dan verwacht. Hierdoor slaagt de school erin om de geobserveerde werkpunten op korte termijn doelgericht aan te pakken. We stellen vast dat die ondersteuning groeipotentieel in zich heeft door de opdracht te herzien in het licht van maximale inzetbaarheid en leerwinst. Taalzwakke en anderstalige kleuters kunnen immers meer doelmatig en adequaat worden begeleid. Zo ook kleuters bij wie de onderliggende vaardigheden voor wiskundige initiatie moeizaam ontwikkelen. De interventies gebeuren tot op heden weinig doelgericht en intentioneel. De ondersteunende leerkrachten krijgen vaak geen opdracht vooraf, ze hebben geen doelen (schriftelijk) gepland en de begeleiding verloopt weinig systematisch.

Gedifferentieerde doestellingen zowel bij de klas- als bij de zorgleerkrachten én een dito aanbod treffen we minder aan, ondanks de leeftijdsgemengde klasgroepen. Veel leerkrachten gaan ervan uit dat jonge kleuters veel opsteken van de ouderen. Toch geven enkele leerkrachten aan hoe ze anderstalige en taalarme kleuters extra begeleiden. Een gelijkgerichte visie en aanpak dringen zich op. De zorgwerking en het zorgcontinuüm worden overigens verder toegelicht in de rubriek '4.2 Leerbegeleiding'.

Bij enkele leerkrachten zijn streekgebonden klanken te horen, bemerken we een pedagogisch echo of het overmatig gebruik van verkleinwoorden. Bij sommige kleuteronderwijzers valt de gesloten vraagstelling op, waarbij de kleuters met éénwoordzinnen antwoorden.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Om de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te conformeren met de eigentijdse verwachtingen en voorschriften is binnen het stedelijk onderwijs te Gent een strategie uitgezet waarbij diverse interne en externe instanties een eigen verantwoordelijkheid dragen. Een overkoepelende preventieadviseur coördineert de organisatie. Een verantwoordelijke fungeert als contactpersoon tussen de dienst 'Onderwijs en vorming' en het 'Facility management'. De lokale veiligheidssituatie wordt op permanente basis waargenomen door de directeur en zijn beleidsmedewerker met betrokkenheid van alle teamleden. De samenwerking tussen alle verantwoordelijken verloopt vlot op formele en informele basis. De preventieadviseur kan in voorkomend geval beter betrokken worden bij de analyse van ongevallen en incidenten. Hiervoor liggen momenteel afspraken vast die kortelings operationeel worden. De verantwoordelijken zijn zich ervan bewust dat voor elke vestigingsplaats een geactualiseerde asbestinventaris met de nodige adviezen noodzakelijk is. De aanvragen voor de nodige milieumeldingen en voedselattesten in elke vestigingsplaats zijn in behandeling. De verantwoordelijken maken werk van een actualisering van de evacuatiescenario's en de ingebruikstelling van de evacuatie- en brandalarminstallatie in vestigingsplaats 1 (Gordunakaai). Dit laatste is een probleem dat een dringende oplossing vergt.

Op vlak van bewoonbaarheid en veiligheid stelt de inspectie nog enkele kansen voor verbetering vast. De toiletten voor mannen en vrouwen (personeel / bezoekers) zijn niet gescheiden en de school beschikt niet over de nodige toegankelijke toiletten. In vestigingsplaats 1 (Gordunakaai) wordt de isolatie van het platte dak tegen hoge temperaturen voorzien. Budgetten zijn hiervoor vrijgemaakt voor uitvoering in 2015. De bewegingsruimte is er klein, maar de buitenspeelplaats biedt enig soelaas. In de vestigingsplaats twee laat het gebouw een gedemodeerde indruk na: een verfbeurt aan ramen en deuren is dringend nodig. Er is bijna nergens isolerende beglazing en zonnewering aan de zuidkant is niet overal aanwezig. De kleuters gebruiken hun middagmalen in de klas, wat weinig praktisch en hygiënisch is. In de derde vestigingsplaats (Neermeerskaai) kan het gemeenschappelijk gebruik voor de kleuter- en de lagere school overwogen worden. De betonnen boorden dienen dan best afgeboord met een kunststof stootboord en het zand dient op gezette tijden te worden vervangen.

In de administratieve vestigingsplaats zijn de kleutertoiletten niet overal afgeschermd. Er is een plan voor de aanpassingswerken, maar momenteel is nog geen budget voorzien. Het middagmalen in de klas is er weinig praktisch en comfortabel, noch hygiënisch. De school doet inspanningen om de lokalen na de maaltijd te verluchten en te poetsen. In de vestigingsplaats 2 is geen inventaris bij de apotheekkast.

De school komt tegemoet aan de beleidsverwachtingen van de overheid voor wat betreft de organisatie, de bewoonbaarheid en veiligheid, de gezondheid en hygiëne ten aanzien van het personeel en de leerlingen. Ze kan hiervoor rekenen op een degelijk uitgebouwd concept van betrokkenen die elk hun eigen verantwoordelijkheid dragen en opnemen. Het bestuur en de school hebben zicht op de nog weg te werken knelpunten. Ze zetten hiervoor een tijdspad uit in relatie tot de beschikbare financiële middelen. De instelling behaalt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur. De inspectie vertrouwt erop dat de nog resterende verbeterpunten zoals aangegeven in dit verslag worden weggewerkt.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respekteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Een gelijkgerichte visie op permanente professionalisering is niet expliciet uitgeschreven maar is door de jaren heen uitgegroeid tot een schoolcultuur. Overigens wordt hiervan melding gemaakt in de documenten 'Functionerings- en evaluatiegesprek voor leerkrachten', waaruit verwachtingen blijken. Teamleden vinden het evident dat ze zich bijscholen als team en als individu. Specifieke verwachtingen naar aard en frequentie zijn niet formeel bepaald. De directeur staat positief ten aanzien van permanente beroepsvervolmaking en houdt hierop enig zicht via het nascholingsplan dat in het bezit is van elk teamlid.

Het nascholingsaanbod door diverse instanties en waaruit men een keuze kan maken, is ter inzage van het leerkrachtenteam. Uit het 'Nascholingsplan 2014-2016' blijkt de mogelijkheid om zich als team, als groep met een specifieke opdracht en als individuele leerkracht verder te professionaliseren. Onderwerpen als de EGO-visie en -aanpak heropfrissen, handelingsgericht werken uitdiepen, de try-out van een nieuw kleutervolgsysteem, 'TELRAAM', ... betekenen de prioriteit voor het voltallig team. Bij de nascholingen doet men overwegend een beroep op externe diensten of deskundigen. Het ligt in de bedoeling dat elke leerkracht op een in de tijd gespreide wijze de kans krijgt zich vertrouwd te maken met klasmentorschap, met de eerste hulp bij ongevallen (EHBO) en met peuterschrijfdans.

Een overzicht van interne deskundigen en teaminterne acties als intervisie, collegiale visitatie, demo-activiteiten, ... is in beperkte mate in deze meerjarenplanning opgenomen en berust meer op individueel leerkrachteninitiatief. Het is geen stelregel dat individuele nascholing aansluiting vindt bij de schoolprioriteiten.

Ondersteuning Interne expertise is in zekere mate aanwezig binnen deze school en wordt al eens op schoolniveau aangewend. We denken aan aspecten van relaxatie, dansante expressie, milieu op school, handelingsgericht werken, begeleiding van nieuwe leerkrachten in de EGO-werking, het STOP-project. Werkgroepen zijn in beperkte mate operationeel. Ze hebben een permanente of tijdelijke opdracht van pedagogisch-didactische of van meer praktisch-organisatorische aard: verkeer, zintuigentuin, zee-uitstap, ouderwerking, tuinfeest, enz. Een spreiding van het takenpakket leidt ertoe dat zowat elk teamlid participeert aan een of andere werkgroep of deeltaak.

Momenten van intervisie zijn er overwegend tijdens de geplande plenaire of subgroep bijeenkomsten. Collegiale visitatie, co-teaching, een demo-activiteiten voor beginnende leerkrachten komen wel eens voor, zij het leerkrachtafhankelijk, bv. rond de EGO-werking, peuterschrijfdans en tijdens klasoverschrijdende initiatieven, zoals een kindermusical of het grootouderfeest.

De onderwijsgeevenden krijgen ruimschoots de kans om in een gevarieerde groepssamenstelling overleg te plegen om de school- en klaswerking te optimaliseren. Dit resulteerde o.m. in een aangepaste weekvoorstelling, de aanmaak van een gezondheidsplan, atelierwerking, ... die draagkracht krijgen op

schoolniveau.

De school beschikt over (recente) vakliteratuur die in het lerarenlokaal voor iedereen ter beschikking is. Deze biedt overwegend informatie en hulp voor specifieke opdrachten: lichamelijke opvoeding, zorg, verticale samenhang, e.a. Naslagwerken kunnen ook ontleend worden in het 'Open Leercentrum' van de 'Hogeschool'.

- Doeltreffendheid** Intentionele momenten van evaluatie en reflectie op de deskundigheidsbevordering zijn er overwegend informeel op individuele basis en tijdens de personeelsvergadering. Zo werden watergewinning en peuterschrijfdans als positief ervaren, wat leidde tot een inmiddels geïntegreerde activiteit. Teamleden evalueren de ondernomen stappen voor een nieuw (EGO-) kleutervolgsysteem op de haalbaarheid en doeltreffendheid.
- Ontwikkeling** Het is gebruikelijk dat de kleuteronderwijzers verslag uitbrengen over gevolgde nascholing tijdens een (plenaire) personeelsvergadering. Naargelang de belangstelling voor het onderwerp en de mogelijke meerwaarde bepaalt het team om dit al dan niet op te nemen als een prioritair werkpunt. Een beperkte behoeftepeiling en -analyse die bij leerkrachten is uitgevoerd, kan nieuwe initiatieven in de focus brengen. Leerkrachten zijn bereid en voelen de nood aan zich (permanent) bij te scholen. Die mogelijkheid wordt hen geboden en aangemoedigd. In die zin kunnen we gewagen van een vrij brede nascholingscultuur binnen het team.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Voor een gelijkgerichte visie en aanpak aangaande de leerbegeleiding beschikt de school over een uitgeschreven tekst 'Wat houdt zorg in op onze school?' Hierin wordt brede zorg in zijn diverse aspecten en niveaus omschreven: de schoolpopulatie, de betrokkenen, het zorgteam, de overlegkanalen met in- en externen, het handelingsgericht werken (HGW), ... In een tweede deel is een zorgcontinuüm uitgezet van de eerstelijnszorg (fase 0) over de verhoogde zorg (fase 1) en uitbreiding van de zorg (fase 2) tot de overstap naar aangepast onderwijs (fase 3). Een zestal doelstellingen wordt geconcretiseerd in acties die een transparante zorgwerking beogen, de ouderbetrokkenheid willen opvoeren en maatregelen in kaart willen brengen bij de aanpak van risicokinderen of bij kleuters met specifieke problemen. Deze visie en actiepijlers waren het gevolg van de evaluatie van het laatste GOK-plan, de wijzigende kleuterinstroom, de resultaten in het eerste leerjaar en de verwachtingen van ouders naar meer transparantie.
- Ondersteuning** Voor de zorgcoördinatie is een voltijds ambt voorzien waarvoor twee teamleden verantwoordelijk zijn. Ze sturen de zorgwerking aan en coördineren de hulpverlening, ze nemen de communicatie met partners op zich en ondersteunen leerkrachten met suggesties en tips, zo ook al eens met acties op kindniveau waar deze zinvol en haalbaar zijn.
- Een vijftal zorgleerkrachten ondersteunen deeltijds de klaswerking. Zowat twee derde van de toegemeten tijd gaat naar bijstand op de werkvloer, het resterende deel werken ze op schoolniveau aan ondersteunende processen zoals gezondheidseducatie, zindelijkheid, het bewegingsmoment op maandag, aanmaak materiaal, opzoekwerk, enz. De zorglestijden zijn gelijkelijk verdeeld over alle klassen, maar kunnen -naar het zeggen van de leerkrachten- gewijzigd worden volgens de noden. De zorgleerkrachten staan ook mee in voor aspecten

van meer praktisch-organisatorische aard zoals bij uitstappen, of bij vervanging van afwezige leerkrachten. Om maximale leertijd te vrijwaren, dient de school er nauwgezet over te waken dat de kleuters 28 lestijden per week aan activiteiten krijgen, zonder dat ouders na de aanvang 's morgens de klas binnenkomen. Zo dient ook het begeleid speelkwartier door iedereen permanent en zinvol georganiseerd.

We stellen vast dat de leerwinst voor de kleuters op de werkvloer aan waarde kan winnen. Zo zijn de zorgleerkrachten niet altijd actief aan het werk. Afhankelijk van het moment en van de individuele leerkracht is in sommige klassen een gedifferentieerde aanpak gebruikelijk waarbij naargelang de aard van het probleem de zorgleerkracht of de klasleerkracht zich ontfermt over de kleuters met extra zorgbehoeften. De keuze waarbij de kleuters in twee leeftijdsgemengde groepen zitten, is ingegeven vanuit de overtuiging dat kinderen op die manier meer op hun eigen tempo kunnen ontwikkelen en dat jonge en/of geretardeerde kleuters veel 'leren' van elkaar.

De klasleerkrachten houden zicht op de evolutie van de kleuters via dagelijkse observatie die voor deelvaardigheden wordt geregistreerd volgens een individueel concept. Door het schooljaar heen wordt bij de kleuters gepeild naar hun mate van welbevinden, gedragingen en een aantal competenties. De gegevens worden aangevuld met losse notities van opmerkelijk gedrag en prestaties (observatieschrift).

De leerkrachten zijn vertrouwd met het zorgcontinuüm en reiken voorbeelden aan van initiatieven in de preventieve en curatieve sfeer om tegemoet te komen aan individuele noden. We vinden hiervan weinig melding in de planningsdocumenten. Het is overigens niet gebruikelijk dat de kleuteronderwijzers expliciet reflecteren over de voorbije activiteiten op klas- en kindniveau als aanzet voor preventieve of remediërende acties, cf. de dagplanning zoals elders aangegeven in dit verslag. Een oplistijng van mogelijke acties op kindniveau voor diverse problemen die zich (vaak herhalend) voordoen, is voor verfijning en verdieping vatbaar. Het zorgoverleg (waaronder het multidisciplinair overleg) is overigens meer gericht op de anamnese en de actuele kindsituatie, dan wel op het gezamenlijk nadenken over concrete activiteiten en materialen om aan de onderliggende (niet verworven) deelvaardigheden te werken. De handelingsgerichte aanpak wil hieraan tegemoet komen, maar hier ligt nog werk op de plank.

Voor kinderen met taalachterstand wordt meer intentioneel met concreet materiaal gewerkt, een thematische beeldmap voorzien, aangepaste digitale media wordt aangewend. Hoewel zowat elke leerkracht het heeft over specifieke schooltaal bij taalarme kleuters, kan niemand deze gemeenschappelijke streeftaal voorleggen. Ze komt naar verluidt geïntegreerd en geregeld aan de orde in de loop van de dag en de week. Het is geen gebruikelijke werkvorm om permanent en gericht te werken aan deze school- en instructietaal om van bij de aanvang het welbevinden te voeden van kleuters die het Nederlands niet of onvoldoende beheersen.

Voor kleuters met ernstige en hardnekkige problemen wordt de zorg uitgebreid. Sticordi-maatregelen zijn in voorkomend geval voorzien. De inschakeling van de zorgcoördinator in samenwerking met de ouders en het CLB behoort tot de mogelijkheden. De zorgcoördinator observeert desgevallend probleemkleuters

en voert kindgesprekken in afspraak met de zorgleerkrachten. Een handelingsplan wordt dan opgesteld waarbij wordt vastgelegd welke ondersteunende instanties worden ingeschakeld en met welk doel. De teamleden laten zich positief uit over de samenwerking en de communicatie met deze externe diensten via mondelinge, geschreven of digitale kanalen. Ze ervaren de wachttijden voor de interventies soms als (te) lang. Om de kleuterparticipatie maximaal te houden organiseert de 'brugfiguur' indien nodig huisbezoeken om ouders te stimuleren hun kleuters (tijdig) naar school te brengen. Het bewegingsmoment elke maandagochtend zet sommige ouders aan hun kleuters hieraan te laten participeren.

- Doeltreffendheid** De vele overlegmomenten met het zorg- en andere teams zijn erop gericht de evolutie van kleuters permanent op te volgen en de doeltreffendheid van de leerbegeleiding (c.q. de acties) na te gaan en desgevallend bij te sturen. De informatie wordt geregistreerd om de effecten van de aanpak over langere termijn op te volgen. Leerkrachten reiken voorbeelden aan van positieve effecten als gevolg van de interventies: het welbevinden verhoogt, de klassfeer straalt meer rust uit, partiële uitvallen evolueren positief. Aan symptomatisch gedrag wordt soms (te) productmatig gewerkt (herhaling, extra hulp, bijkomende instructie, ...) eerder dan aan een systematische aanpak van onderliggende deelsvaardigheden. Volgens de aard van de problemen, kunnen interventies frequenter doorgang vinden om ad rem aan de probleemsituatie te verhelpen.
- Ontwikkeling** Zoals blijkt uit de rubriek '4.1 Deskundigheidsbevordering' is permanente professionalisering een verworven werkvorm, zo ook wat de leerbegeleiding betreft. Op teamniveau worden initiatieven genomen voor een gelijkgerichte aanpak van (zorg)kinderen via nascholing, overleg en vakliteratuur. Teamleden betrokken bij de zorgwerking bekwamen zich verder voor wat betreft hun opdracht. Klastitularissen kunnen terecht bij het zorgteam, ze kunnen naslagwerken ontleen en individuele nascholing volgen. De ontwikkeling van de zorgwerking wordt opgevolgd door onder meer het (groot) kernteam en gecommuniceerd naar het hele team tijdens de plenaire personeelsvergadering. In het schoolwerkplan is een inventaris opgenomen waaruit een ruim voldoende en gevarieerd aanbod blijkt van didactisch materiaal, naslagwerken en bronnenboeken zowel op kind-, leerkracht-, vestigingsplaats- als schoolniveau voor kleuters met en zonder extra zorg.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur wil een participatief beleid uitzetten met alle betrokkenen: de beleidsondersteuners, het zorgteam, de werkgroepen en de overige leerkrachten. In de vestigingsplaats 2 en 3 fungeert de beleidsondersteuner als aanspreekpunt en om een oplossing te geven aan interne noden en vragen van de leerkrachten. De teamleden laten zich lovend uit over de humane omgang van en met de directeur. Onder de teamleden leven momenteel overwegend collegiale tot amicale relaties die de weg effenen voor samenwerking, overleg en deskundigheidsbevordering. De directeur ziet zijn taak overwegend als coach om de werking van leerkrachten op elkaar af te stemmen en te optimaliseren voor maximaal leereffect. Zijn controlerende functie oefent hij uit via de functionerings- en evaluatiegesprekken die hij met elke onderwijsgevende organiseerde. Aan de evaluatiegesprekken ging een klasbezoek vooraf met verslaglegging en afgerond met een evaluerend gesprek. Via digitale inkijk houdt de directeur zicht op de planningsdocumenten en de afstemming van het onderwijsleeraanbod op de leerplandoelen. De gevarieerde vaststellingen leidden tot op heden nog niet tot bijsturing en een meer gelijkgerichte aanpak.
- Visieontwikkeling** Om zicht te krijgen op het nieuwe 'Intern Verzelfstandigd Agentschap' (IVA) heeft de directeur de structuur verduidelijkt. Daaraan is het pedagogisch project van de stad Gent evenals het schooleigen opvoedingsproject gekoppeld, waarin de ervaringsgerichte visie en het handelingsgericht werken speerpunten vormen. Om de actualiteitswaarde van deze fundamentele uitgangspunten en streefdoelen te behouden, wordt hieraan regelmatig gerefereerd, bijvoorbeeld tijdens de personeelsvergadering. Het bepalen van prioritaire werkpunten voor de school is een teamaangelegenheid, voorafgegaan door overleg met het kernteam en waar nodig enigszins gestuurd door de directeur. Ook werd de huidige zorgwerking bijgestuurd op basis van de GOK-werking van enige tijd terug, evenals omwille van de wijzigende instroom van kleuters.
- Besluitvorming** Op geregelde tijdstippen worden samenkomsten belegd om tegemoet te komen aan de school- en vestigingsplaatsgebonden noden en behoeften. Personeelsvergadering worden zowat beurtelings plenair of in deelteams georganiseerd. De diverse teams komen op gezette tijden samen of volgens noodzaak. De personeelsvergaderingen worden ervaren als momenten van interne deskundigheidsbevordering. Hiervan wordt vooraf een planning opgemaakt die kan aangevuld worden met agendapunten door de betrokken teamleden. Het verloop bestempelen de leerkrachten als een open dialoog waarbij elk teamlid de eigen visie en verzuchting kan formuleren. Voor een breed gedragen en aanvaardbare besluitvorming beoogt de directeur een compromis, een consensus of waar het kan unanimitéit. Gezien de goed liggende relaties onder de teamleden en de vrij gelijkgerichte visie is er veelal unanimitéit bij de besluitvorming. Een beslissing kan al eens worden uitgesteld, maar indien nodig hakt de directeur zelf de knoop door. Voor een duurzame en convergerende werking wordt een prioriteitenplan, deels gekoppeld aan een nascholingsplan en een zorgplan.

Kwaliteitszorg Er werden enkele initiatieven genomen om op een formele wijze zicht te krijgen op de mate van tevredenheid van enkele schoolactoren: een welzijnsenquête voor alle diensten van de stad Gent (weliswaar aangepast voor de dienst 'Onderwijs'), een stadsbrede tevredenheidsbevraging van beginnende leerkrachten, georganiseerd door de universiteit. De resultaten van deze laatste, die vooral peilen naar de aanvangsbegeleiding ligt iets beter dan bij de referentiegroep. Analysegegevens laten nog even op zich wachten. Er is voor dit schooljaar een ouderbevraging gepland, maar het omzetten naar diverse talen vergt enige tijd. De (oudste) kleuters zijn nog niet bevraagd naar hun mate van tevredenheid.

Genormeerde tests worden niet (meer) afgenomen bij de kleuters, bijvoorbeeld aan het einde van de kleuterschool. Dat gebeurt momenteel enkel nog bij mogelijke risicokleuters. Hierdoor heeft het team minder zicht op het eigen functioneren. Waardevolle zelfevaluatie en feedback om waar nodig bij te sturen, gaan hierdoor verloren. Overigens blijkt uit geijkte tests bij de aanvang van het eerste leerjaar dat de resultaten voor Nederlands evenals voor het aanvankelijk rekenen beter kunnen. Overleg tussen beide scholen kan de werking beter op mekaar afstemmen en zodoende de onderwijskwaliteit gunstig beïnvloeden.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van de kleuters in kaart brengt. Het team heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit strategische doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in beperkte mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties op kindniveau die het schoolteam uitwerkt, sluiten vrij goed aan op de specifieke noden van de kleuters. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Er is een bewakingsstrategie voor de ontwikkelingsdoelen via de leerplannen (in ontwikkeling).
- De kleuters krijgen doorleefde leerkansen, zowel schoolintern als -extern.
- De materiaalvoorziening op school- en klasniveau voldoet ruimschoots.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Er is een uitgeschreven visie op de zorg, gekoppeld aan een transparant zorgcontinuüm.
- Er wordt veel zorg besteed aan een taalrijke leer- en speelomgeving.
- De klasinrichting is kindvriendelijk, rijk gestoffeerd en oogt overzichtelijk.
- Er heerst een nascholingscultuur bij de teamleden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school wordt gekenmerkt door haar gedeeld leiderschap.
- Er leven goede relaties onder de teamleden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het opvoedings- en leeraanbod kan meer doelmatig afgestemd worden op de leerplannen, zo ook de evaluatie.
- De planningsdocumenten dienen gehanteerd als zinvolle werkdocumenten, die een gevarieerd, gegradeerd en harmonisch aanbod aansturen.
- Beoog meer verticale samenhang bij de themakeuze en de thema-inhouden.
- Leg de graduele opbouw van de begrippenlijsten vast (onderbouw/bovenbouw) en streef deze intentioneel na.
- De leereffecten kunnen meer objectief worden vastgesteld, geanalyseerd en bijgestuurd waar nodig.
- De effectieve onderwijstijd dient nauwgezet bewaakt en een efficiënte invulling te krijgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Voer de effecten van de zorgwerking in de klas op door middel van voorafgaande afspraken met elke klastitularis.
- Het schoolteam kan meer doelgerichte differentiatie beogen in de gemengde klasgroepen (met inbreng van de zorgleerkrachten).
- Binnen het 'handelingsgericht werken' kan bij sommige leerkrachten de klemtoon meer gelegd worden op doordachte acties, die de kleuters ten goede komen.
- Overweeg om zorgfiches aan te maken voor frequent voorkomende problemen in het licht van tijdsparing en effectenverhoging.
- Hanteer voor een gevarieerd aanbod een oplijsting van mogelijke activiteiten binnen elk leergebied.
- Een anticiperende aanpak (in sommige klassen) kan beter verlaten worden voor maximale aandacht en tijd betreffende de basale vaardigheden (bv. voor Nederlands en wiskundige initiatie).
- De klasleraren kunnen de kleuterevolutie beter opvolgen voor diverse deelvaardigheden.
- Voer het overleg tussen de parallelgroepen op.

Wat betreft het algemeen beleid

- Continueer verder tevredenheidsonderzoeken om de schoolwerking -zo nodig- bij te sturen.
- Intensifieer de samenwerking tussen de kleuter- en de nabij gelegen lagere school om de werking beter op mekaar af te stemmen bij de overgang van de kleuter- naar de lagere school.
- Het schoolteam kan het zelfreflecterend vermogen en de kritische zin verder aanscherpen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marc BOONE de inspecteur-verslaggever	Patrick D'HAENENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	